

Videnssynthese ver. 2.0 – 2021

Flerårige planter med potentiale for kommerciel produktion

Klimaneutral økologi på små økologiske jordbrug
AP1. Videnssynthese om flerårige grøntsager og klimaneutralitet.

Lokaliteter:

Katrinelunden, Sorø

Westergaards planteskole, Kerteminde

Permakulturhaven Myrrhis, Rønne

Indholdsfortegnelse

Spinatsyre (<i>Rumex patienta</i>)	3
Stolthenriks gåsefod (<i>Chenopodium bonus-henricus</i>)	4
Hosta (<i>Hosta spp.</i>).....	5
Daglilje (<i>Hemerocallis spp.</i>)	6
Takkeklap (<i>Bunias orientalis</i>).....	7
Sødsøkær (<i>Myrrhis odorata</i>)	8
Flerårig grønkål (<i>Brassica oleracea</i>)	9
Fliget solhat (<i>Rudbeckia laciniata</i>)	10
Sankthansurt	11
Skorzoner (<i>Scorzonera hispanica</i>).....	12
Bronzefennikel (<i>Foeniculum vulgare</i>).....	13
Elefanthvidløg (<i>Allium ampeloprasum</i>)	14
Kilder:	15

Kriterier for valg af arter

En lang række flerårige grøntsager har tidligere været dyrket som almindelige afgrøder på husmandssteder. På de tre projektlokaliteter etableres og dyrkes udvalgte arter gennem projektperioden. Kriterier for valg af arter:

- ✓ Høstperiode. Kan arten komplementere almindelige grøntsager i forhold til ydersæsoner (eks. tidlig forår og/eller sent efterår/vinter) og dermed udvide sæsonen for grøntsager.
- ✓ Dyrkning i landskabet - hvilken jord/placering skal planten dyrkes? (eks. vådområde, sandet jord, skyggeforhold)
- ✓ Gastronomiske muligheder ved planten.
- ✓ Rationel dyrkning? Kan planten dyrkes til let høst? Større skala?
- ✓ Samdyrknings-muligheder med andre flerårige planter (herunder træer og buske)?

Spinatsyre (*Rumex patienta*)

Spiselige dele: Store blade, mild smag.

Særlig karakteristika: Pælerod. Tidlig høst i marts-april og igen september-november

Evt. overvejelse: Går i sommerdvale (dormancy), hvorunder planten er helt væk.

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	<p>2020: Bredsået frø i permanent bed (30m²) omkring frugttræer, vinter 2020. Små planter spiret før sommer-dormancy.</p> <p>2021: Fin vækst. Flere planter forspiret og etableret i nyt bed (8m²).</p>	<p>2020: Planter sat i blandingsbede i skovhaven sommer</p> <p>2021: Fin vækst i forårssæson, dog lidt ranglet. Sået marts på græsningsager som tilslag i græsblanding med kløver og urter samt flerårig kål, takkeklap og stolthenrik.</p>	<p>2020: Frø sået i speedlingbakker forår. Oppottet sommer '20 i 10 cm potter.</p> <p>2021: Udplantet på friland efterår '21 med henblik på høst i 2022.</p>
Høst (dyr/msk)	<p>2020: Planter i tidligere etablerede bede høstet i marts/april/maj. Dyrket squash i samme bed efter frøstand skåret ned tidlig juni.</p> <p>2021: Høst af enkelte planter fra 2020. Lækker og delikate blade.</p>	<p>2020: efter udplantning forsvandt bladdelene af planten og er først kommet igen med små 10-12 cm lange blade sidst på efteråret. Vi har ikke høstet</p> <p>2021: Varsom høst, ca 30 % af planten. Ageren er under etablering og anvendes til slet efterår 2021 og frem.</p>	<p>2020: Der er endnu ikke høstet volumen på planterne, men tentative prøvespagninger lover godt for næste sæson.</p> <p>2021: Der er endnu ikke høstet volumen på planterne, men tentative prøvespagninger lover godt for næste sæson.</p>
Refleksion	<p>2020: Efter nyspirede planter gik i sommer-dormancy piblede ukrudtsplanter op. Såede dækafgrøde (blodkløver, honningurt) for at udfylde pladsen. Plads til anden afgrøde i perioden juni-september giver potentiale for samdyrkning med enårig afgrøde?</p> <p>2021: Forspirede planter etableres bedre end ved direkte såning.</p>	<p>2020: Er spændt på at se hvor meget planten fylder i bedet til foråret og hvad den kan dyrkes sammen med for at undgå ukrudt mens den er i dvale</p> <p>2021: Var plantet sammen med bladbede, der sidste år bredte sig meget på jorden. I år har bladbeden haft meget sparsom vækst pga mosegrise angreb på roddelen. Kombinationen virker</p>	<p>2020-2021: En robust og konkurrencedygtig plante, der i modsætning til andre Rumex-arter er sød og velsmagende. Arten spås en vigtig rolle i udbredelsen af nye arter af flerårige grøntsager.</p>

		dog til at give mening, med en plante der går i højden og en der dækker jorden. Der suppleres med flere bladbeder i efteråret.	
--	--	--	--

Stolthenriks gåsefod (*Chenopodium bonus-henricus*)

Spiselige dele: Blade som spinat, forårsskud, frø som quinoa

Særlig karakteristika: Pælerod, tørkeresistent. Forlydender om høj ernæringsmæssig værdi.

Evt. overvejelse: Potentiel flerårig quinoa afgrøde i Danmark?

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Forspirede planter udplantet i august omkring række af træer (20-25m ²). 2021: Direkte såning i nyt bed mislykkedes. Nyspirede planter blev måske ædt? Forspirede planter udplantet i juni omkring række af træer (20-25m ²).	2020: Planter sat i blandingsbede sommer 2021: Meget frodig vækst, god etablering og spredning. Sået marts på græsningsager som tilslag i græsblanding med kløver og urter samt flerårig kål, spinatsyre og takkeklap.	2020: Forspirede planter udplantet i række på friland, med drypvanding. Stor og god tilvækst, samt enkelte blomster allerede år ét. 2021: Frodig vegetativ vækst, samt blomstring hele sommeren. Dog ikke så oprette i frugtstandene som ønsket.
Høst (dyr/msk)	2020: Ingen endnu 2021: Høst af plantedele fra ældre bede.	2020: vi har smagt på den men ikke haft egentlig høst. Der har kun været få frøstande 2021: God, rigelig og nem høst i det tidlige forår. Når planten bliver mere ranglet og sætter aks har vi plukket blade i stedet for at klippe større mængder. Dette for at bevare frøstanden. Meget anvendelig i madlavningen og med god kraftig spinatsmag. Ageren er under etablering og anvendes til slet efterår 2021 og frem.	2020: Ingen endnu, men tidligere prøvesmagninger hos Myrrhis (kogte frø) var meget inspirerende. 2021: God høst af bladgrønt hele forsommeren. Velsmagene. Frøene lidt svære at høste da ikke alle frøstande er oprette. Behov for selektion for dette, samt redskab/maskineri til tærskning af frøene.

Refleksion	2020: Tidligere etableret planter giver blade til tilberedning i lang sæson. Potentiale som skudgrøntsag. Frøudbytte i juli. 2021: Direkte såning er svær. Kræver forspiring.	2020: virker frodig og dækker godt af for ukrudt 2021: En rigtig god bunddækkeplante, skyder tidligt og lukker bedet af.	2020-2021: Da planten på mange måder minder om en flerårig og vinterhårdfør udgave af Quinoa (<i>Chenopodium quinoa</i>) burde den, evt efter lidt selektions arbejde kunne spille en vigtig rolle i det flerårige havebrug.
-------------------	--	---	---

Hosta (*Hosta spp.*)

Spiselige dele: Tykke forårsskud, blade.

Særlig karakteristika: Skyggetolerant, trives under træer. Asparges-agtige skud. Kendt grøntsag i Asien.

Evt. overvejelse: Potentiel afgrøde i plantager?

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Planter udplantet i eksisterende jordbærbæd (30m ²) 2021: Ingen ny etablering.	2020: Planter sat under og mellem blommetræer. Afdækket med plast indtil november 2021: Kun ganske få planter er kommet igen i foråret.	2020: Planter forsøgsvist udplantet som bunddække under frugttræer. 2021: Har tilsyneladende haft lidt svært ved at konkurrere med græs. Nok bedst i let skyggede bede.
Høst (dyr/msk)	2020: Ingen endnu 2021: Ingen endnu	2020: Ingen høst endnu men der er taget lidt frø 2021: Der er høstet ganske få skud. Meget lækker smagsoplevelse, har ikke samme bitterhed som mange af de øvrige flerårige	2020: Ingen høst endnu. 2021: Mindre høst af blomsterstande. Velsmagene stegt i smør. Lidt som asparges.
Refleksion	2020: Hårdt angrebet af snegle. Tidligere etablerede planter: Skud høstes slutningen af april, begyndelsen af maj. 2021: Planterne synes at kræve en længere	2020: Klarer sig fint. 2021: Måske skyldes den ringe genvækst mosegrise. Selv om græsset har været dækket med plast, er det kommet igen. Ny afdækning med halm/afskåret strå forsøges og	2020: Synes nem at dyrke, men efterstræbes voldsomt af tam-ænder, der elsker bladene. Ser frem til prøvesmagninger af blade og unge blomsterskud. 2021: Nem at dyrke, skyggetolerant, smagen accepteret af de fleste ?

	etableringsperiode på min. 2 år før der er skud at høste.	genplantning.	
--	---	---------------	--

Daglilije (*Hemerocallis spp.*)

Spiselige dele: Blomsterknop og blomster.

Særlig karakteristika: Prydsag

Evt. overvejelse: Udbredt grøntsag i Asien, hvorfor ikke også Europa?

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Planter udplantet i eksisterende jordbærbed (30 m ²) 2021: Ingen ny etablering	2020: planter sat mellem blommetræer 2021: Kun ganske få planter er kommet igen i foråret, enkelte dog med blomster.	2020: Udplantet i blandingsbed med andre ét og flerårige vækster. 2021: Har tilsyneladende lidt svært ved at konkurrere i blandingsbed ?
Høst (dyr/msk)	2020: Ingen endnu 2021: Ingen endnu	2020: Ingen endnu 2021: Enkelte blomster høstet.	2020: Ingen høst endnu 2021: Lille høst til salat. Sød og krudret smag.
Refleksion	2020: Ingen endnu Tidligere etablerede planter giver knopper og blomster i løbet af sommeren. 2021: Planterne synes at kræve en længere etableringsperiode på min. 2 år før der er skud at høste.	2020: Virker ikke så veletablerede som hostaen. 2021: Har haft lidt bedre genvækst end hostaen. Suppleres med flere planter i efteråret.	2020: Udplantede planter stresset voldsomt af tørken i august '20. Bør nok etableres med vanding. 2021: Kommer sig langsomt. Måske enkeltkultur er bedre.

Takkeklap (*Bunias orientalis*)

Spiselige dele: Broccoli-lignende blomsterknop, blade. Store skud kommer sent forår-tidlig sommer.

Særlig karakteristika: Skarp karsesmag, pælerod.

Evt. overvejelse: Findes naturligt på afgræssede enge. Tåler dyretryk.

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Frø bredsået direkte vinter 19/20 i permanent dyrkningsbed omkring frugttræer (30m ²). 2021: Forspirede planter udplantet på 8m ² .	2020: udplantet i afskærmet område ved dyrefold 2021: Sået marts på græsningsager som tilslag i græsblanding med kløver og urter samt flerårig kål, spinatsyre og stolthenrik.	2020: Småplanter fra speedlingbakker udplantet på friland i juli med drypvanding. Fantastisk etablering og tilvækst det første år. 2021: Fortsat helt utrolig frodig plante, Stor grønmasse, blomstring og frøsætning.
Høst (dyr/msk)	2020: Blade og blomsterskud, sommer og efterår. Blade fodret til gæs og kaniner med succes. 2021: Hundredvis af skud høstet fra bed (2020). Velsmagende som broccoli. Skal høstes på det rigtige tidspunkt, da smagen ændrer sig fra lækker til bitter.	2020: Håndplukket og fodret til grisene for at se om de er villige til at æde dem. Det er de 2021: Ageren er under etablering og anvendes til slet efterår 2021 og frem.	2020: Prøvesmagninger af friske blade har givet blandede reaktioner. Måske blomsterstanden er den egentlige grøntsag her ? 2021: Tilberedning af unge skud meget lækkert i forsommeren. Senere mange fibre.
Refleksion	2020: Potentiale som dyrefoder og skudgrøntsag til mennesker. 2021: Holder sig godt. Kræver minimalt vedligehold/lugning. Sunde planter, der vokser tæt.	2020: Hvordan vil grisen behandle planten ved direkte afgræsning? Vil den gå efter roden?. 2021: Det afskærmede område fra 2020 er indlemmet i grisefold, og der er nu intet tegn på vækst. Kan ikke afgræsses af gris, men sandsynligvis af gæs eller kvæg.	2020: Ser frem til, at lære denne plante bedre at kende. Specielt måske i samdrift med fjerkræ. 2021: Potentiale som dyrefoder og skudgrøntsag til mennesker. Har nogen prøvet at tørre til hø ?

Sødskærm (*Myrrhis odorata*)

Spiselige dele: Blade, skud, blomst, umoden frø kapsel. Hele planten anis smag. Roden måske potentiale som rodfrugt?

Særlig karakteristika: Pælerod, bi- og insektplante.

Evt. overvejelse: Trods gammel kulturgrøntsag frarådes sødskærm af Fødevarestyrelsen. Analyse af indholdsstoffer mangler.

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Frø bredsået direkte vinter 19/20 i permanent dyrkningsbed omkring frugttræer (30m2). 2021: Ingen ny etablering.	2020: Finds vildt på Katrinelunden. 2021: Ikke etableret i skovhave.2020 og 2021: Ikke medtaget i dyrkningsforsøg.	2020 og 2021: Ikke medtaget i dyrkningsforsøg.
Høst (dyr/msk)	2020: Blade sommer og efterår. Blade fodret med succes til kaniner. 2021: Stor høst af blade, skud, blomster og frø. Delikat anissmag.	2020: Spises med glæde af mennesker. Frø i the og snaps	2020 og 2021: Ikke medtaget i dyrkningsforsøg.
Refleksion	Potentiale som dyrefoder og bladgrøntsag til mennesker.	2020: En plante vi lidt tager for givet. Den er dog ikke i foldene. Skal måske hjælpes i gang i billebankerne hvorfra den kan sprede sig.	

Flerårig grønkål (*Brassica oleracea*)

Spiselige dele: Blade (som grønkål)

Særlig karakteristika: Flerårig version af de kendte kål-grøntsager.

Evt. overvejelse: Hvordan dyrkes på større skala? Almen glæde ved grønkål muliggør let udbredelse?

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	<p>2020: Forspirede planter i maj, udplantet i juni (80m²). Hurtig etablering i jorddække (kompost).</p> <p>2021: Mistet 2/3 af alle planter i løbet af vinteren (20/21) giver god selektion af planter tilpasset vinterklimaet.</p>	<p>2020: direkte sået i foråret og nogle forspiret. Langsom etablering men fin vækst i efteråret</p> <p>2021: Store planter har været delvist frostskaadede, mindre planter har klaret sig bedre. Angreb af snegle på enkelte individer. Ca. halvdelen sætter mange frø og får ranglet vækst, den anden halvdel laver fine buskede planter. Sået marts på græsningsager som tilslag i græsblanding med kløver og urter samt takkeklap, spinatsyre og stolthenrik.</p>	<p>2020: Frø bredsået i bakker tidlige forår og udplantet på friland i juni. God og sikker etablering.</p> <p>2021: Nogen frostskaade i vinteren 20/21, der var koldere end gennemsnittet.</p>
Høst (dyr/msk)	<p>2020: Stor høst fra september til msk og kaniner, ko, får.</p> <p>2021: Stor høst.</p>	<p>2020: høst i første omgang til mennesker</p> <p>2021: Nem høst ved plukning af blade. Foderværdi god til fjerkræ, der gerne spiser det. Ageren er under etablering og anvendes til slet efterår 2021 og frem.</p>	<p>2020: Den meget rigelige bladmasse er med stort held brugt til føde for mennesker, ænder og høns.</p> <p>2021: Planter der udviser almindelig toårig cyklus med kraftig blomstring år to, er brugt som broccooli og senere luget væk og fodret op.</p>
Refleksion	<p>2020: Let at dyrke i større mængde.</p> <p>2021: Minimal skadedyrangreb</p>	<p>2020: fremtidig formering ved udvalgte stiklinger</p> <p>2021: Fylder meget i blandingsbedene og skal have god afstand til træer og buske. Kan måske fungere sammen med bladbede eller</p>	<p>2020: Interessant, at iagttage den store genetiske variation i frø-populationen hvilket giver mulighed for selektion i foråret 2021 af plus-individer for vegetativ formering ved stiklinger.</p>

		stolthenrik som bunddækkende planter. Også god til at give læ og skygge, som i løgbedet, hvor bedet omkranses af kålplanter.	2021: Ovennævnte selektion er foretaget og kloning af 9 lovende og ægte fleråring individer sat i værk. Skal evalueres i 2022/23.
--	--	--	---

Fliget solhat (*Rudbeckia laciniata*)

Spiselige dele: Blade, aromatisk smag.

Særlig karakteristika:

Evt. overvejelse: Bør testes for indholdsstoffer.

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Fra frø. Udplantet sommer. 10m2 2021: Problemer med snegle på planter fra 2020. Forspirede planter udplantet på 5m2. Lokalteten er mere tør og udsat. Håber at der her er færre snegle.	2020: udplantet i blandingsbede sensommer 2021: De få planter, der spirede blev ædt af snegle. Det ser ud som planterne helt er udsløjet.	2020: Småplanter fra speedlingbakker udplantet på friland i juli med drypvanding. Fantastisk etablering og tilvækst det første år.
Høst (dyr/msk)	2020: Ingen endnu 2021: Minimal pga. snegleangreb.	2020: ingen høst	2020: Ingen høst endnu. 2021: Høst af unge skud til bladgrønt. God smag. Planterne slutter på næsten 3 meter i højden, med sen blomstring og frøsætning.
Refleksion	2020: Behagelig aromatisk smag i nye blade fra tidligere etablerede planter. Spredt fra roden og danner en klump. 2021: Snegle er et stort problem. Planten kræver god sneglekontrol for at kunne etablere sig og vokse.	2020: det virker som om de ikke rigtig har fået fat endnu. Er spændt på at se hvordan de kommer til foråret 2021: Forsøges genetableret i efteråret.	2020: Ingen rigtige erfaringer endnu. Vi synes, at planten smager lidt skarpt i rå tilstand. 2021: Unge skud meget velsmagene som tilberedt bladgrønt. Breder sig i grupperne og kan muligvis formeres vegetativt ved at trække de yderste skud op midt/sidst på sommeren. Kan bruges som læskærm for sartere grøntsager.

Sankthansurt

Spiselige dele: Smukke forårs bladskud-rosetter.

Særlig karakteristika: Sukkulente, sprøde blade, bi- og insektplante. Blomstrer sent.

Evt. overvejelse: Gammel kulturplante, men frarådes af Fødevarestyrelsen. Analyse af indholdsstoffer mangler.

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Stiklinger taget i maj, udplantet sommer. God vækst. 2021: Ingen ny etablering.	2020: eksisterende planter forsøgt formeret ved stiklinger efterår 2021: Etableret omkring spiselig tjørn og opstammede hassel. Skal udskygge græs omkring træerne. Er stadig forholdsvis åbne, men det forventes at væksten lukker sammen i næste sæson.	2020 og 2021: Ikke medtaget i dyrkningsforsøg. Nem at stiklingeformere. Muligheder for selektion af 'sorter', baseret på smag ?
Høst (dyr/msk)	2020: Ingen endnu 2021: Stor høst af blade og skud.	2020: god høst på eksisterende planter tidligt forår 2021: Skånsom høst på nyetablerede planter. God smag og dejlig saftig konsistens.	2020 og 2021: Ikke medtaget i dyrkningsforsøg. Lejlighedsvis prøvesmagninger hos andre giver positivt indtryk.
Refleksion	2020: Tidligere etablerede planter har god vækst på trods af tørke. God biplante. 2021: God vækst uden udfordringer af nogen art.	2020: vil gerne opformere og plante under træer til udskylning af græs 2021: Virker robust og kan evt. supplere hosta i dennes etableringsperiode.	2020 og 2021: Ingen endnu, men burde nok prøves mere.

Skorzoner (*Scorzonera hispanica*)

Spiselige dele: Bladgrønt forår, blomsterskud med stilk (a la asparges) høstes tidlig sommer.

Særlig karakteristika: Pælerod, god biplante

Evt. overvejelse: Kan blomsterstilken blive et salgsprodukt?

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Frø sået direkte forår. God etablering. 2021: Planter ædt af mosegrise.	2020: udplantet sommer i fælleshave og blandingsbede 2021: Rigtig god etablering og kraftig vækst.	2020: Etableret både ved direkte såning og udplantning fra speedlingbakker. God tilvækst.
Høst (dyr/msk)	2020: Ingen endnu 2021: Høst af blade og blomster. Delikat og mild smag.	2020: blade lidt træde. I Fælleshave høst af rødder- meget delikate 2021: Meget lækre blade med nøddeagtig smag. Høst af blade giver fin genvækst med nye, lidt tættere og smallere blade. Jeg synes spisekvaliteten forøges efter høst af de første blade. Meget eftertragtet af gris og fjerkræ.	2020: Forventes høstet som flerårig bladgrøntsag i foråret '21. Lidt på samme måde som med asparges. 2021: Unge skud velsmagende i salater, samt tilberedt i vok/pande.
Refleksion	2020: Mosegrise spiser rødderne. Vi afventer hvor mange planter, der overlever vinteren. 2021: Omtrent 50% vinterdødelighed pga mosegrise.	2020: fin vækst og blomstring 2021: Til dyrefoder kunne etableres 20-30 rækker af 2 meter, det vil give høst og genhøst i 2 mdr.	2020: Bør beskyttes mod vildt og fjerkræ, der elsker bladene. 2021: Kunne fint fungere som dyrefoder, samt flerårig bladgrøntsag. Behov for oplysning om dette, da den kun kendes bredt som rodfrugt.

Bronzefennikel (*Foeniculum vulgare*)

Spiselige dele: Blade og skud, blomster, frø

Særlig karakteristika: God biplante

Evt. overvejelse: Kan bronzefennikel bruges som grøntsag fremfor krydderplante?

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2020: Forspirede planter udplantet i august (3m2) 2021: Forspirede planter udplantet på 5m2. Langsom etablering pga. naboplanter.	2020: udplantet i blandingsbede og fælleshave 2021: Veletableret med kraftig vækst i skovhave, i fælleshave etableret men med svag vækst.	2020 og 2021: Ikke medtaget i dyrkningsforsøg hos Westergaards.
Høst (dyr/msk)	2020: Efterårsskud til salater. 2021: Mindre høst.	2020: masser af bladgrønt og blomster 2021: Masser af blade, har endnu ikke blomstret	2020 og 2021: Ingen endnu.
Refleksion	2020: Vil udplante flere næste år. 2021: Mener planten har potentiale. Vil udplante flere i 2022	2020: står klejne i fælleshaven men meget kraftige i blandingsbedene 2021: Meget smag og markant udseende.	2020 og 2021: Tidligere erfaringer med denne plante er meget positive. Dejlig anis-smag i både frø og plantedele. Robust og hårdfør.

Elefanthvidløg (*Allium ampeloprasum*)

Spiselige dele: Blade og løg

Særlig karakteristika: Høstes som porre

Evt. overvejelse: Planten forventes at være let at etablere sfa. sætteløg.

Erfaringer:

	Myrrhis	Katrinelunden	Westergaards
Etablering	2021: Etableret på 25-30m ² vha sætteløg i efteråret under frugttræer.	Ikke medtaget	Ikke medtaget
Høst (dyr/msk)	2021: Ingen endnu. Erfaring fra tidligere dyrkning er lovende. Planten er smagfuld og sund.		
Refleksion	2021: Forventes at kunne høstes som porre, hvor roden forbliver i jorden og derved bliver et permanent "porrebed". Enkelte løg forventes at kunne høstes, når bedet først er veletableret. Høst i foråret supplerer almindelige porrer.		

Andre flerårige grøntsager

For at begrænse antallet af arter, der afprøves og dyrkes, er de følgende grøntsager fravalgt:

Udo

Aromatiske forårsskud blancheret. Kendt grøntsag i Asien.

Strandkål

Unge blade og stilke. Blomsterknopper. Lysåben dyrkning. Gammel kulturplante.

Babington porre

Flerårig underart af den kendte porre. Mindre i størrelse. Hvordan dyrker vi den til vedvarende høst?

Nælde

Skud og blade. Høj næringsværdi. Nem og praktisk tørringsproces. Kan tørret nælde blive et produkt folk bruger i større mængde?

Skvalderkål

Aromatiske blade. Hvordan dyrkes den for gentagen høst af skud igennem sæsonen? Regelmæssig slåning/græsning?

Døvnælde

Lamium alba Hele skud med blomster. Mild smag.

Bunddække i blandingskulturer

Mitsuba

Aromatiske blade. Kendt grøntsag i Asien.

Morbær, hvid

Proteinrig blade. Mild smag. En af verdens ældste kulturplanter.

Stynes.

Lind

Blad/bladknopper i maj. Mild, nøddeagtig smag.

Stynes.

Manchurisk aralie

Aromatiske bladskud. Kendt grøntsag i Asien.

Stynes.

Toon

Aromatiske bladskud med krydderi- og hvidløgssmag. Kendt grøntsag i Asien.

Stynes.

Sneklokketræ

Umodne frugter spises som grønært. Mild smag. Blomster.

Szechuan pebertræ

Kryddertræ, frugter er kendt krydderi a la peber i Asien. Blade med citrussmag. Kan det blive til et nyt krydderi i det danske køkken?

Dunhammer

Store forårsskud, mild smag.

Pileblad / Wapato

Rodknolde høstes efterår. Forårsbladskud.

Kilder

Aaen, K., N., & Holcomb, T., 2017 "Permakulturhaven", Myrrhis

Barstow, S., 2014, "Around the World in 80 Plants", Permanent Publications

Crawford, M., 2012, "How to Grow Perennial Vegetables", Green Books

Fern, K., Plants for a Future, pfaf.org

Toensmeier, E., 2007, "Perennial vegetables", Chelsea Green Publications

Weiss, P., Sjöberg, A., & Larsson, D., 2016, "Flerårige Grönsaker, Hälsingbo